המביא גט פרק ראשון גיטין ד.

וכי מימא אנן מדאורייתא מפנינן לה. להא דרב נחמן: **אי הכי אומר היה ר' מאיר דבר תורה מיבעי ליה.** למימר. דהוה ליה לרב נחמן דאמורא הוא לפרושא למילתא דלא מיפוק מורבא מייה ולמימני הכי אומר היה ר' מאיר דבר תורה אפילו מגאו בתשפה וכו': **יש** ה"ג **וכי מימא אנן מדאורייתא מפנינן לה כשר וכ"ת אנן מדאורייתא קא מתנינן לה אי הכי אומר היה ר"מ דבר תורה מיבעי ליה אלא לעולם רבי אלעזר היא וכי לא בעי רבי אלעזר חתימה היכא דליכא עדים כלל היכא דאיכא עדים בעי** [6]**דאמר רבי אבא** [א]**מודה רבי אלעזר במזוייף מתוכו שהוא פסול רב אשי אמר הא מני ר' יהודה היא** [ב]**דתנן ר' יהודה פוסל עד שתהא כתיבתו וחתימתו בתלוש ומעיקרא מאי טעמא לא מוקמינן לה כר' יהודה מהדרינן אר"מ** [ג]**דסתם מתני' ר"מ מהדרינן אר' אלעזר** [ד]**דקי"ל הילכתא כוותיה בגיטין תנן רבן גמליאל אומר אף המביא מן הרקם ומן החגר רבי אליעזר אומר אפילו מכפר לודים ללוד ואמר אביי בעיירות הסמוכות לארץ ישראל ומובלעות בתחום א"י עסקינן ואמר רבה בר בר חנה לדידי חזי לי ההוא אתרא והוי כמבי כובי לפומבדיתא מכלל דת"ק סבר הני לא צריך מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר לפי שאין בקיאין לשמה והני גמירי ומר סבר לפי שאין עדים מצויין לקיימו והני נמי לא שביחי לא רבה מתרץ לטעמיה ורבא מתרץ לטעמיה רבה מתרץ לטעמיה דכולי עלמא לפי שאין בקיאין לשמה והכא בהא קמיפלגי ת"ק סבר הני כיון דסמוכות מיגמר גמירי ואתא רבן גמליאל למימר מובלעות גמירי סמוכות לא גמירי ואתא רבי אליעזר למימר מובלעות נמי לא שלא תחלוק במדינת הים רבא מתרץ לטעמיה דכולי עלמא לפי שאין עדים מצויין לקיימו ותנא קמא סבר הני כיון דסמוכות מישבח שכיחי ואתא רבן גמליאל למימר מובלעות שכיחי סמוכות לא שכיחי ואתא רבי אליעזר למימר מובלעות נמי לא שלא תחלוק במדינת הים תנן וחכמים אומרים אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא המביא ממדינת הים והמוליך מכלל דתנא קמא סבר מוליך לא צריך מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר לפי שאין בקיאין לשמה והני נמי לא שביחי. וטעמא דרבי אליעזר לא משום דקסבר דמובלעות נמי לא שכיחי אלא שלא תחלוק במדינת הים** [ה]**כדמשמע בסמוך: תנן**

וחתמו ונתנו לה בשר. לכתחילה נמי כשר לחתום וליתן דבפרק כל הגט (לקמן דף כו:) **וכהכותב** (כתובות דף פה.) מוכיח מדרב נחמן דהכא דלמיחזי כשיקרא לא חיישינן ועוד תנן בפרק כל הגט (לקמן דף טו.) הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש והאשה וקאמר בגמ' משום קטטה ור' מאיר היא אי משום תקנת עגונות משמע במגאו בתשפה דלא שייכי הני טעמי שרי אפילו לכתחילה ומאן דמפרש נמי התם משום תקנת סופר ורבי אלעזר היא משמע דלר"מ אין צריך להניח כלום ושרי לכתוב הכל והא דלא קאמר הכא חתמו ונתנו לה אומר ר"ת משום דהוה משמע דלא קני דלא עביד הכי וא"ת ומאי שנא דבעי לר"מ לכתחילה כתיבה כתלוש לאתן דמוקי מתניתין דמחוכר כר' מאיר ושלא לשמה שרי אפילו לכתחילה ואומר ר"ת דלגבי לשמה לא חיישינן אי מייתי גט לעדים שאינו כתוב לשמה שיחתמו גם הם שלא לשמה דכיון דידעי דצריך לשמה לא אתו למיטעי אבל במחוכר אי כתב לה במחוכר זימנין דמיטעלי ואין מזכרין לתלוש וחתמי: **מודה רבי אליעזר במזוייף מתוכו.** תימה לר"י מה ענין שלא לשמה למזוייף מתוכו שמתומים בו קרובין או פסולים דהתם בדין מיפסיל משום דלמא אתי למיסמך עילוייהו להשיאה או להוציא ממון על פיהם אע"פ שהדבר אמת אין לעשות אלא בעדות כשר כדאמר בפ' ארבעה אמין (יבמות דף לא:) דיעמיה גבי עדים זימנין דחזו בכתבא ומסהדי וכתמנא אמר מפיהם ולא מפי כתבם אבל הכא שהעדים כשרים אלא שחתמו שלא לשמה מה תקנה יש בכך אם נסמוך עליהן וליכא למימר דאי שרינן בחתמו שלא לשמה יבא להכשיר זימנין דיחתמו תחלה ויכתבו בגט על גבי חתימתן והתם ליכא עדות כלל דאם כן מטעם זה גם בשאר שטרות היה לנו להצריך חתימה לשמה ויש לומר דמ"מ איכא למיגזר חתימה אטו כתיבה דאם אין עושין חתימה לשמה גזרינן פן לא יכתבו גם הכתיבה לשמה: **הא** מני ר' יהודה היא. אע"ג דכרים פ"ב (לקמן דף טו.) תנא קמא דר' יהודה מצריך בפני נכתב ובפני נחתם בהא סבר לה כר"י: **עד** שתהא כתיבתו וחתימתו בתלוש. וא"ת ולמה ליה למינקט וחתימתו כיון שהיתה כתיבה כתלוש אי אפשר לחתימתו שתהא כמחוכר וי"ל דמשכחת לה שכתבו על גיליון תלוש ואח"כ נטעו והכרים וחתמו: **דקיימא** לן הלכה כר"א בגיטין. משום דמיירי הכא בגיטין נקט גיטין אבל הלכה כמותו אף בשאר שטרות אע"ג דכל אמורא דלקמן (דף פו:) סברי כר' אלעזר דוקא בגיטין קיימא לן כשמואל כדיני דפליג לקמן (שם) אדרב וקאמר אף בשאר שטרות ועוד כפ' זה בורר (סנהדרין דף כח:) גבי מתנתא דהוו אחיתי עלה תרי גיסי קאמר רב יוסף זיל אקנייה בעדי מסירה כר' אלעזר ופריך ליה אביי והאמר ר' אבא מודה ר' אלעזר במזוייף מתוכו שהוא פסול משמע דרב יוסף ואביי דהוו בתראי סברי כר' אלעזר ובפירקין נמי [ו]אמר ר' אבא האי שטרא פרסאה דמסריה ניהליה באפי תרי ישראל מגבינן ליה מבני חרי ולפיכך צריך ליחסר שיהו עדי מסירה בשעת נתינת הגט דאיהו כרתי דאי ליכא שם עדי מסירה אינה מגורשת אע"ג דאיכא עדי חתימה ולא מהני עדי חתימה אלא שאם יאותו עדי מסירה או יגלו להם למדינת הים שחתימת ע"י עדי חתימה דמתמנא בהכשר נעשה כדאמרינן בהשולח (לקמן דף ט.) לא צריכא אלא לר' אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי תקינו רבנן עדי חתימה דזימנין דמייתי שהדי אי נמי דאזלי למדינת הים וכן משמע בפ' בתרא (לקמן דף פו:) גבי שנים ששלחו שני גיטין ושמותיהן שוין [ונתערבו] נותן שמיהן לזו ושמיהן לזו וקאמר בגמ' דלא כר' אלעזר משום דלא ידעי עדי מסירה בהי מייהו מיגרשא אבל לר"מ ניחא וצריך לומר דבמשולשין איירי דבעי לר"מ שיהא מוכח מתוכו כדאמרינן בכרים כל הגט (לקמן דף כד:) גבי כתב לגרש את הגדולה ואי לר' אלעזר קני בעדי חתימה אמאי לא אתיא כר' אלעזר דל עדי מסירה מהכא בעדי חתימה קני אלא משמע דלעולם בעי ר' אלעזר עדי מסירה ועוד דרגיל ר"ת לומר דאפילו לר"מ בעי עדים בשעת נתינת הגט דאין דבר שבערוה פחות משנים וכן שטר מתנת קרקע או שטר מכר שהוא לקנין קרקע ואינו לראיה אין מועיל כלום לר' אלעזר אם יהוו שלא נתנו בפני עדים [ז] מיהו יש לחלק דלענין ממון דמהניא הודאת בעל דין כמאה עדים קני בעדי חתימה במקום הודאת בעל דין אבל בקידושין וגרושין לא מהניא הודאת בעל דין משום דמחייב לאחרים דבקידושין אסר לה לקרובים ובגרושין אסר לה לאכהן: **ומר סבר לפי שאין עדים מצויין** לקיימו והני נמי **לא שביחי.** וטעמא דרבי אליעזר לא משום דקסבר דמובלעות נמי לא שכיחי אלא שלא תחלוק במדינת הים [ח]כדמשמע בסמוך:

תנן

מסורת הש"ס

[6] כ"כ קב. (לקמן י: סנהדרין כח:), [א] לקמן כח:, [ב] (עירובין לו: סנהדרין פו.), [ג] (לקמן פו:), [ד] (לקמן ו) [לקמן יח, וסס איתא רבאן], [ה] נר מגדל דוד כדמפני,

גליון הש"ם

תוס' ד"ה דקי"ל וכו' מיהו יש לחלק, עי' לקמן דף י ע"ב תד"ה מסקנא בעלמא. וע' בהרא"ש כ"כ פרק גט פשוט סימן ז:

מוסף רש"י

במזוייף מתוכו שהוא פסול. דאמר"ג דאמר כ"א גט שאין עליו עדים כשר, דוקא אין עליו עדים כלל, אבל יש בו עדים פסולין פסול מדרבנן, דילמא קאתי למיסקריה באפייהו ומיסמך עלייהו (לקמן י:) דדוקא גט שאין בו עדים כשר, דאעדי מסירה קפיד רחמנא, ומיהו אם חתמו שקר או עדים פסולים בתוך הגט הרי הוא פסול (רשב"ם ב"ב קט.). דקי"ל הילכתא כוותיה בגיטין. ועדי מסירה כתתי ופעלי פסולא דרבנן ליכא, אבל לא בשטרות, דכתיב בהן וכתוב בספר וחתום מיהמיה (לקמן 19).

עין משפט נר מצוה

ם א מי' פ"ח מהלי' גירושין הלכה ח (וס"ד הלכה י) [וס"ג הל"ו] ומ"ר מהלי עדות הל"ו) סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קל סעיף ז [ח] [ומוש"ע מ"מ פי' נא סעיף ג וסעיף ז:

תוספות רי"ד

ר"ג אומר אף המביא מרקם ומן החגר רבי אליעזר אומר אפילו מכפר לודים ללוד: אמר אביי בעיירות הסמוכות לא"י ומובלעין בתחום א"י עסקינן. פי' רקם וחגר הם עיירות הסמוכות לא"י אלא שעומדים (חוץ) [חרן] לגבול א"י וכפר לודים גם הוא מחוצה לארץ וסמוך לא"י אלא שהוא מובלע בתוך התחום שהגבול מתעקם ונכנס לתוך א"י ובאוחה העקמומית יושב כפר לודים ולוד הוא יושב תוך הגבול באי"י והבא פליגי דת"ק סבר דוקא ממדינת הים צריך שיאמר אבל הני כיון דסמוכין ומובלעין אינו צ"ל דשכיחי בהו שיירתא ואתא ר"ג למימר סמוכין נמי כגון רקם וחגר לא שכיחי בהו שיירתא אבל מובלעין בגון מכפר לודים ללוד שכיחי בהו שיירתא. ור"א אומר אע"ג דשכיחי שיירתא צריך שיאמר שלא תחלוק במדינת הים פי' אחרי שגזרו במדינת הים לא נתנו חילוק בדבר: וחכ"א אינו צריך שיאמר וכו'. פי' אינו צריך לומר המביא מן הסמוכין ומן המובלעין דשכיחי שיירתא אלא המביא גט ממדינת הים לא"י והמוליך מא"י למדינת הים. ואתא לפרושי טעמא דת"ק (כגון) [דאמר] המביא גט ממדינת הים דה"ה המוליך מארץ ישראל למדינת הים דטעמא הוא מפני שאין עדים מצויין לקיימו ולא שנא מוליך ממביא והמביא ממדינה למדינה במדינת הים צריך שיאמר דלא שכיחי שיירתא:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com